

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócn
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje dželaš,
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech čí khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske njedźelske łopjeno

Budyschinje

24. augusta 1930

Bauzen

Samolwity redaktor farar Wjergacz w Mołaczizach. — Čištoć a nalad čmolerjez luhicizacijerje a luhicizacijerje, jap. dr. f wobm. rul. w Budyschinje
Wutradža toždu hoboju a płaczi schworeczelnje 108 łotnych pjenjejlow

10. njedźela po šwjatej Trojizy.

Čišt na Romskich 2, 1—11.

„Hdy by wšach ty wjedžało, dha by ty tež wopomniło
w tym šwojim čažu, šhto ło t twojemu měrej hodži.“ Našch
Knjes Ješuš steji přiched městom Jerusalemom; wón hlada we
duchu do přichodneho čaža a widži wulke wutupjenje tute-
ho města. Wšchitko je wón činił, so bnyhu jeho horje wšali
a po jeho šlowje žiwi byli, ale škončnje woštanje jemu tola
ta čžežla škoržba: wy šče njechali!

Tak čže naž tožda 10. njedźela po šwjatej Trojizy do-
pomnicz na šrudny podawš israelskeho luda a jeho šlowneho
měšta.

Šhto by našch Knjes dženska prajil, hdy by mjes nami
šhodžil kaž tehdom a na našch lud, na tebje hladał? Nje-
dnybjało to bnyz tuto šamšne šlowo?

Druhi staw lišta na Romskich rěči t nam wo Božim šu-
du, kiž je prawy. „Tychnošć a čžežnošć na wšchě duške tych
čłowjekow, tošiz ške čžinja; ale šhwalbu, čžešć a pokoj wšchit-
kim tym, tošiz dobre čžinja.“ Pak to jene, pak to druhe;
hinajšchi pucž móžny njeje. Čłowjek tajke šlowa rad nje-
šhlyšchi, a tola maja wone tež to wotmšhlenje, nam pucž po-
šasacž t našchej šbožnošći. Pošłuchajmy tohodla na to, šhtož
ma japošhtol Pawol nam prajicž.

wo Božim šudženju.

Je něšhto, přiched čžim šo my wšchitzy bojimy, šhtož na
naž wšchitkich čža a čžemuž njemóžemy wucžeknyčž. To
njeje šmjercz! Tej je hižom wjele čłowjekow napšhecžiwu

šstupiło, a wošebje w šandženych šetach je wjele šhrobných mu-
žow do šmjercze šchlo bjes bojošće!

Ně, to je tón džej, na kotrymž mamy račnowanje čži-
nicz wo šwojim žiwjenju, tón džej, na kotrymž płaczi to šlo-
wo: „Pšchetož my šo wšchitzy dnyrimy šjewicž přiched šudnym
štolom šhryštšowym.“ Našche šnutsšowne žiwjenje je ži-
wjenje w potajnym. Čłowjek njemóže špóšnacž myšle bliž-
šheho, hacž šu dobre abo ške. Wón widži jenož škutki dru-
heho a šhlyšchi jeho šlowa, ale t tajkeje wutrobny přichthadžeja,
to wón njewě. Šnutsšowny čłowjek je šwojimi myšlemi a
žadošćemi njeje widžomny. Nichtón njemóže do našcheje wu-
trobny hladacž a w našchich myšlach čžitacž. A to je tež derje
taž. Wulke šbožo je, šo ške myšle, kiž druhdy w naž šu, wo-
štanjeja w potajnym, šo njejšu kaž natšlowaza šhorošć.
Wulke šbožo je, šo džeczi njewidža, šhtož druhdy šo štanje we
wutrobach štaršchich. Róždy je šam ša šebje šamolwity, a
nichtón njemóže tebi pomšacž a pola tebje woštacž, hdyž
mašch ty hič přiches čžemny doł šmjercze t našchemu šudni-
tej.

Bóh, kiž je nam rošom a dušchu dał a tajke šnutsšowne
žiwjenje, kiž dnyrimy wješć w potajnym, budže junu wot
naž wšacž tute potajništvo a do našheho šnutsšowneho ži-
wjenja přichinjecž šwětlo. My wšchitzy dnyrimy šo šjewicž.
Rajku bojošć dnybi tajke šlowo šhodžicž we wutrobje wul-
keje winy pošnej!

Žadny džiw to potom njeje, hdyž čłowjek špnta, přiched
tutym šjewjenjom Božim čžeknyčž. Loškomšhlyny čłowjek
čže šo tuteje bojošće wšdacž w šwětnych wješelach, ale šhto
jemu to pomha! Boži šhloš je wšchudžom!

„Ale tež khotny cžlowjek chze pšched tutym dnjom cžetnyč. Wšchu winu wot šo štorfa na lubeho bližjeho a tak jeho budu, ale to žane samolwjenje njeje, „pšchetož w cžimž ty druheho budžiš, jatamaš ty šo šameho; dofelž runje to cžiniš, šchtož budžiš.“

Pšched Božim budženjom njemóže žadny cžlowjek cžetnyč. Mny šmy žyle w jeho mozy. „Pomyšlijš ty pač šebi, o cžlowjecze, šo ty Božemu budu wuńdžeš?“ O, šo bnyšmy tola špósnali, šo Boži bud pšchindže te kóždemu! Botom by to w našim žiwjenju se wšchem lěpje bylo! Nam dyrbi šo hič kaž tamnemu modlerjej w 139. pšalmje, kiž chze najprijedny tež cžetnyč pšched Bohom. „Šdže dyrbiu ja cžetnyč pšched twójim woblicžom?“ ale ščóncžnje dyrbi wón tola wuśnacž: „Wobhoń mje, Božo, a špósnaj moju wutrobu!“

„Ale fak k temu pšchindže? „Njewěš, šo Boža dobrocžiwóšć cže k poľucze wjedže?“ Boža dobrocžiwóšć je, šo wón šwojemu šłónzu da šthadžecž nad šymy a nad dobrnymi, hdyž wón dawa cžlowjekej cžaž hnady, šo móže hišchcže pucž k poľucze namaľacž. Tši lěta běšhe wobšedžer šigoweho šchto ma pšchithadža a pľodny pntaľ a ničšo njenamaľaľ, a tola jene lěto hišchcže měješhe wón i nim ščerpliwošć.

Njerěka to wšchitko, šo ma Bóh pšchezo a pšchezo šašo i noweho ščerpliwošć i nami? Šo wón pšchezo šašo k nam pšchithadža a w šwojej lubošći pnta naž k šebi horje cžahnyč a prawy pucž nam poľacž?

Najwjetšha dobrocžiwóšć Boža pač je byla, šo je wón šwojeho jenicžeho šyna póšľaľ, šo by wón nam pšchinješ woadacže našich hrěchow a mēr do našheje wutroby.

W prawej wěrje do njeho njetrjebamy šo bojecž pšched Božim budženjom, pšchetož my šmy wěcži wulkeje hnady Khrjstušoweje.

„Mi trej a prawdošć Khrjstuš
je drašta rjana, pšchitajna;
i tej pšched Bohom ja wobšćacž chzu,
hdyž do njebieš nuts pocžahnu.“ Šamjen.

10. njedžela po šwojatej Trojizy.

Sczenje Lut. 19, 41. Žaľo šo wón pšchibliža, pohľada wón na to měšto a pľatašhe na nje.

Š tajkim wóčžtom hľada Knjes Ješus na tebje a na twój dom?

Šłóž: Dha wjedžeš ty taľ šbóžnje, Knježe šwojich.

Mi i powitanjom luba hošpoda?
Šdže budže domišna mi pošwjecžena,
Šdže cžaka na mnje šwěrna wutroba?
Šdže móžu šańcž, hdyž budu powitany,
Niz jako zušbnik, ale lubny hošć,
Šo šbože pšchinješu, džel žohnowany,
Mēr, pomoz, wješela a hnady došć.

Pšches wšchitke wšy a měšta šhodžu šašy
Se šwjatym šchizžom w cžežkim cžerpjenju,
Chzu i tobu džeržecž dopomnjecža cžažy,
Cžaž hnady nowej i tobu šwjecžicž chzu!
Wěš dha, fak jara tebje k šebi žadam,
Kaľ mi šo chze po twojej wutrobje?
Kaľ štyšnje šteju, požadliwje hľadam,
Šacž rjeknješ: Pšchindž, budž, wošćan pola mje!

Šdže je ta hošpoda? Ach wjele duri
Še šamfnjenych pšchi mojim šhlepanju
A domy wyšćich a nišćich muri

Bjes wofnow ja mnje a bjes wrotow šu!
Chzeš ty tež šapřecž mje pšchi šwojim prošy?
Praj! Chzeš a móžeš šwój dom šamfnycž mi?
O witaj, pntaj we mni, twójim Bošy,
Šchtož tu cži pomha, tam cže wobšboži.

Šdžež něhdže šańdu, šthadža šłónza jašnošć
Po šrudnej nozy, horju wobaram;
Po šylšach radošć a po nušy krašnošć
Wšchem mojim lubowanym wobradžam
A šłódke wino dam ja hórku maru,
Špěw Ašaphowy, pšalmny Davita
Wam hraju, štaju wšchitku tyšchnu haru;
Šdžež šym, je Kana a Bethania.“

„Šdže je tón dom?“ twój Ješus šo cže prašha; —
Ty bórny šnadž šo jeho woprašheš,
Šdnyž wóčžka šwětlo šmjertny jandžel hašha,
Šdnyž tu je tónž, hdyž won se šwěta džeš!
„Šchtož šhubi mje, je šo a wšchitko šhubi,
Šchtož wotamfnje mi dom a wutrobu,
Tón wšchitko nam'ka, šchtož šym hnady šlubik:
Po šbóžnej šmjercži wěcžnu domišnu!

Šdže je ta hošpoda? Na šymnym šwěcže
Mi bórny wotamfn a šo nješomudž,
Šo byľo jónu šmėješ w Božej hěcže,
Šo k hwešdam cžehnješ poľedni šwój pucž,
Šo njeprajomnje šbóžna pola tróna
Šwój šerľušč twója dušha šaspěwa,
Šo ša mój šchiz cži budže wěcžna tróna!
Ach, praj mi: Šdže je moja hošpoda?“

Jan Waktar.

Šchłódne knihi a njeduščne wobrašy do žaneho pobožneho doma nješľuščheja.

Šižo pšched šhwilu běš na to pošpomnik, šo ma mēcž w kóždnym domje kóždn šwoju bibliju, kóždn šwoje špěwarške a modlerške. Te wšchitke šu nušne a trěbne knihi.

Pšchecželo, ja cže šlyšhu prajicž: „Wšchemu temu dam prawo bnyč. Ale cžlowjek chzyľ tola tež něšchto šhonicž, fak na šwěcže šteji, abo chzyľ duščne powjedanje abo něšchto teho runja šlyšhecž.“ Š tym mašch prawo. Wo tym chzyľ runje nětkle tež i tobu šłowcžko porěcžecž. Wšchitny našhi Šserbjo rad něšchto duščne cžitaja a kupja šebi rad dobre knihi, to rěka tajke, kotrež šu hódne cžitacž a i kotrychž cžlowjek něšchto hódne šhoni abo nawuľnje.

Tajkich knihow pač mamy, džakowano Bohu, tóšchto. Šserbške knihi šu šwjetšha wšchě dobre. Šchłódne knihi my džakowano Bohu žane nimamy. Te, kotrež je Lutherške towarštwu wudaľo, móžu cži wšchitke i dobrnym šwědomnjom porucžicž; te šu wšchě dobre a wužitne.

Chzeš šhonicž, šchto je šo na šwěcže podaľo, šľašaj šebi „Šserbške Nowiny“, te cži kóždn džel něšchto šhmane pšchinješ, šľašaj šebi póďla „Pomhaj Bóh“ a „Mišionšeho Pošćoka.“

Žaľo Šserb cžitaj šerbške knihi; tajke ty najlěpje šrojumiš a žane tajke cži do dušhe žanu šchłodu njenacžinja, pšchetož našhi šerbšny špišacželjo maja naš lud lubo a chze dža našim ludžom tohóďla dobru žiwnošć ja dušhu pošćicžicž, niz pač jim dušhu i jědom šawdacž. Do doma šľuščha tež dobra protyľa, a našha šerbška (Pšchedženat) je, kaž kóždn wě, kiž ju šnaje a trjeba, duščna a dobra.

Hijchcze krótke słowczko wo wobrasach. Rajke hrošne a njedušne wobrašn maja tola hušto ludžo na scženu pšichi-
lěpjene abo pod šchlenzu. Tajke hubjenje jeshmórane, pryšl-
ne abo njepšichstojne wucžikn i doma a se jstwn abo idrěj je
se scženy. Pncha te saměscze ja dom žana njeižu.

Alle swjebelik hym ko hušto, hdyž wó jstwie tu a tam
r i a n e wobrašn wohladach, wobrašn kaž: našeho Šbóžnika
na šchižu, abo Božu wjecžer, abo Božu nóz.

Tajke šu mi spochi najlubiche, kotrej šchesczijana na
našeho Šbóžnika dopomnjeja, — a tajke šu woprawdže ja
dom pncha. Chzešch mēcž rjany wobras, šup šebi tajki hódny,
tiž cže doma wšchědnje natwari, wubudži, swjebeli, a njehta-
daj na te něšto šlēbornych, kotrej ša njón wudašch. Pjenjes
ša rjany, pšichstojny, p o b o ž n y wobras wudatny kóždemu
wěrjajemu cžłowjekej rjanu dań nježe.

Evangelšta mužšta młodžina.

Wšchitko nětke cžłowjeka honi do zpkta. Našch cžaš dži-
wa jenož hijchcze na zpk. Jenotliwy nicžo wjele njepłaczi
a lědy něšto wudołonja. Derje tuž, šo mamy tež my Ewan-
gelšny šwoje zpk, šwoje šynne šjednocženštwu jenotliwnych,
kotrej wjedža kaž šo wobaracz tak tež škutkowacz w našchim
cžašu, kotryž chze hncž bóle a bóle neutralny w prašchenjach
wěry, nabožiny, zyrkwje.

Do zpkta je šo tak šestupał wulki džěl evangelškeje muž-
škeje młodžiny. Wón licži po najnowišchim, runje wuda-
nym šapišku wjazny dny 225 000 šobustawow. Pšichiberało
je wošebje jeho džělo, kotrej hromadži tych najmłódšich mjes
młodymi — „Jungchararbeit.“ — Tutnych je jich nětke
43 564; po pošlednym šapišku bě jich 38 021; pšichi tym mamy
wopomnicž, šo šu to runje te lětniki, kotrej šu šłabe po
licžbje narodow, pošhadžaze i lět 1915—1917. Pšichi tutym
šutku wažneho evangelškeho džěla šteji jich 388 mužškich we
hlownym šastojnstwie. Šjednocženštwu ma 356 domow, po
šapišku prjedn bě jich to 310. Nowych towarštwow bu jich
107 šałożenych. — Roshladajmy šo po našchich wošadach.
Do wšchěch móžnych zpkow hromadži šo našcha mužška młó-
džina, do tuteho zpkta, kotryž nabožinu a evangelške wušnacže
ša šaklad šwojeho džěla cžini, hromadži šo jich jenož mašo a
na mnoho mēštnach hijchcze dozyla niž. To pať rěka njedo-
pójnawacz šnamjenja a žadanja našeho cžaša.

Šchtož šwješela.

Pod tutym napišmom chzynchmy hdyž a hdyž něšto pšichi-
nješć i praktiškeho šchesczijaniškeho žiwjenja, t. r. wo tym,
kať šchesczijenjo nětke tež je škutkom šchesczijenjo šu.

Jubilej Augšburgiškeho wěruwušnacža bě ša evangel-
škich šchesczijanow škladnošć, něšto cžinicž šwojeje evangel-
škeje wěry dla ša evangelšku wěru a zyrkej. Tutu škladnošć
šu tež wužili tu a tam. W Auerbachu we Bogtlandškej šało-
žichu něštoš evangelšny i wjetšimi darami tak mjenowane
„Augustana-wotšanje“ a pšchepodaču jo zyrkwinemu prjód-
štejerštwu ša wažny nadawš wošadny.

To je šdobom ša zpk wošadu wošebity Augustana-pom-
nik, kotryž wošadnych naštajnje dopomina na wěrywótzom
šmužitošć a šwěru.

Rajku dobru wucžbu našch dr. Marcžin Luther
wšchěm mandželškim dawaj?

Šaj, to je wěšće wěro: Šchtož šmē se šwojeje šwěrowa-
nej mandželškej jako mandželški žiwy hncž, tón je šebi i tym
něšto rjane, wulke nadobne a wobšbožaze dobnš, je-li štaj

wobaj mandželškej bjes šobu tajkej žiwaj, kaž šo jimaj ša-
šlušcha. Šchtož je šo woženik, tajki budž špochi i Boha do-
breje myšle, woštan pšchezo špokojny a džakuj šo Bohu Rnje-
šej, šo šmē hncž w šwjatym mandželštwje žiwy. Pšchetož to
lube mandželštwu je Bóh šam ša naš wuštajik a je šam na
njo šwoje Bože žohnowanje pošožik, duž jeno mēj kóždny ž-
njeny špochi šwoju dobru nadžiju a domēr šo Bohu Rnješej
wěrnje se wšchej šwojeje wutrobu a dušchu. Bóh lubny Rnies
chze wšchěm tajkim, kiž šo jeho boja, wšchitko dušchnje šrjado-
wacz a šobu i nimi ša wšchěm hladacz.

Byłoj šo tu dwaj woženikoj, kiž štaj wobaj šhubaj a
kotrajž nimataj šuža šamoženja, tajkej šebi jeno špochi praj-
taj: Tym, kiž šo Boha boja, da šo Bóh štajnje najěšć, da
jim jěšć a picž, žiwnošć a draštu a wnyšche teho wšcho do
wšchitka.

Tole šłowo šebi kóždny do wutroby šapišch, kiž chze šo wo-
ženicz a do šwjateho mandželštwu podacz: Šbóžny šy ty, ty
šmēješch šo derje. (Pšalm 118, 2.)

Našch lubny Šbóžnik šo ša wšchěch mandželškich šam šo-
bu štara, a jich i tym wulžny jara počěšć. Tež š nim wšchěm
chze wón šobu na jich šwašch pšichincž, to rěka: Wšchē jich žiwe
dny chze wón šam pšichi nich šawoštacz, chze pšichincž jich wo-
špokojicz, nochze pať jim nihdy dacž šawutlicž, ani kónž wšacz.

Š Rusškeje.

Ruška nowina „Šwestija“ wošjewja džěle dekreta, ko-
trej šu ruške wnyšchnošće pšchecžiwu nabožiny wudaše. Wón
mēri šo pšchecžiwu nabožnym šjednocženštwam, t. r. zyrkwjam.
Š nim šakašane:

1. Twarjenja a hewať twjerdže štejazy inventar šupo-
wacz abo wotnajecz. 2. Nabožne rošwucžowanje mēcž we
štatnych, šjawnych a privatnych šchulach a wuštawach ša wu-
šubłanje. 3. Šsobuštawny nabožnych šjednocženštwow nušo-
wacz, ša nabožne wězy dawki płaczicz. 4. Tworicž pošladny
dobrowólnych darow a šrědkow. Š 17 tuteho dekreta šakašuje
nabožnym šjednocženštwam: šałożicz podpjeraze pošladnje ša
šwoje štawy, podpjeracz štawy nēkaškeho nabožneho šjedno-
cženštwu, šwołacz nabožne šhromadžiny ša džěczi, młodžinu a
žónške, wuhotowacz pošchitkowne bibliške, literarne, hudžbne
a šabawjaze wjecžory, wotmēwacz šuršy w rēcchach, rucžnych
džělach atd., cžinicž wulětny, šałożecz domy ša džěczi, knihar-
nje, cžitarne a šanatorije.

To šo nam nješda hncž tajke, kaž šo by chzynla Ruška pšche-
štacz wojowacz pšchecžiwu nabožiny a pšchescžehacz zyrkwje.

A tež, šchtož hewať i Ruškeje šknšchimy, nješda šo nam
tajke hncž, šo bychmy wješekeje nadžije ša pšchichod móhli
mēcž. Mēšto Pškow je doštało nowu wnyšchchu šchulu ša agi-
tatorow; tam maja šo ludžo wuwucžicz, kotřiž bychu wošebje
mjes wješnym ludom pšchecžiwu nabožiny agitowali.

Pugatšchow je mēšto w frajinje wulkeje rēki Wolga.
Tam šu wulku kathedralu podtorhali, šo bychu — twarili
murju ša šahacjenje wodny.

To jenož dwaj pšchikladaj. Wjazny móhlo šo pšchidacz,
wjazy njebynwa nam dozyla šnate.

Ša wólbu.

Šjednocženštwu „Volkskirchlicher Laienbund für Sachsen“
wošjewja šcžehowazy lētať:

Wšchitkim!

Evangelšny wolerjo! Evangelške wolerki!

W pošlednym nēmškim šejmje šedžachu mjes 494 wot-
pošłanzami 177 Evangelšny, 114 Katolšny a 1 Mennomit.

202 njebechu tšhejczijanšeho wěrwuśnacža!!! A tola wuśnawa ŋo 90 wot šta wšchitlich wobndlerjom Nēmšteje te tšhejczijanštwu. A šhto je tutny 202 wolik? Wŋ!

Abŋ njejczje wŋ dozŋla wolili? Potom šcje runje tať ŋobu winowaczi! W poŋlednym nēmškim ŋejmje njebe žana wjetšchina ša štatny šchulski šakoń, kiž by škōncžnje — po 12 lětach — ewangelškim džecžom tež ewangelštu šchulu šwěcziť. „Čłowjeť njeje žiwŋ wot tšlěba ŋameho“, ale tute praščenja ducha a dušche buchŋ w nēmškim ŋejmje štajnje nařad šestorkane. „Šhto pomha čłowjeťej, hdy by wōn...“, rušte pšhejczěhanje tšhejczijanow, bjesbōžna młodžina, kotraž po džehaczŋŋazach tu mjes nami, — to wšcho nať dopomina na to, šo mohli wšchitŋy czi liwŋy a drēmazy mēcž žałošne wotuczenje.

Spōśnawašch tŋ, kať tšutna to hodžina? Ženož czi, kiž wojuja, maja ŋlubjenje Rnješowe! Tŋoje prawnŋ, džej 14. septembra wolicž, ŋlušcha do šamołwjenja, kotrež tŋ mašch pšched ŋwojimi džecžimi, pšched ŋwojim ludom, pšched ŋwojei — wēcžnošcju! Wolcže jenož mužow, žony, kotšiz ŋu zŋrkwi ŋwěrnŋ! Wolcže jenož tajke štrony, kotrež tež se škutkom ša to wuštupuja, šo Nēmška tšhejczijanška wōstanje.

Sa wěru a wōtŋny kraj twoju wōlbnu papjeťku!

A tomu namołwjenju nimamŋ nicžŋ pšchidacž, tšhiba š nowa na to poľasacž, šo tole napominanje pľaczi kōždemu a kōždej, kiž chzedža nēkať hišcže tšhejczijenjo bŋcz! Šo bŋchu tola wšchitŋy wōtšchazli to wšchelafore šamołwjenje, š kotrymž ŋo pšhezo šašo šamołwjeja, š kotrymž ŋo tež šamołwjadu, domach ŋedžŋ pšchi poŋlednej šakškej wōlbje! Šo bŋchu tola wšchitŋy wōtšchazli tu šašparnošcž a liwkošcž, š kotrež jich telko hišcže pšhezo da nimo hič w tutnym rosčudnym cžaku tajkim škladnošcžam, kať wōlbŋ ŋu.

Taťle namołwjejo ŋo njebojimŋ, šo wjele napšheczimŋy hłŋow ŋobu šwolamŋ. Wšheczimŋizŋ wěrw, nabožinŋ, zŋrkwi nječzerpja nētkle na tajkich brachach kať liwkošcž a šašparnošcž. Wjele bōle kōždŋ a kōžda š tŋch, kiž ŋu tšhejczijanšeho šmŋšlenja, kiž pať tola njepōndu wolicž, powjetšcha ličžbu pšheczimŋikow wo ŋwōj hłŋŋ, kotryž njewotedachu ša nabožinu a wěru.

Zŋrkej a štat.

„Ewangelško-lutherška zŋrkej w Pruiškej“ bu pšchipošnata ša wŋŋobu šjawneho prawa. Pruiške miništerije ŋu tole 19. junija wuprajile. Nētk ma zŋla zŋrkej, ale pať tež kōžda jenoťliwa wŋžada tuto šakońke prawo jurištišteje wŋŋobŋ. To je wēšty dobnŋť ša „Ewangelško-lutheršku zŋrkej w Pruiškej“; wēmŋ tola š jeje štawišnow, kotrež ŋmŋ tež tu šdžela podali, kaťke bēdženja a pšhejczěhanja je wona mēka pšheczěpicž.

Sa mēšchane mandželštwu je ŋo njedawnŋ dla zŋrkwineho dawka wažne wuřudjenje wuřudžilo. Wŋžada ma po tutym wupŋšanje zŋrkwineho dawka pšchepodacž tomu š mandželštwu, kotryž š njej ŋlušcha; n. pšch. je-li mandželška ewangelška, ma ewangelška wŋžada jej pšchepodacž a na nju wupŋšacž zŋrkwinŋ dawť, niž na mandželštwu. Praščenje bu rosčudžene pšchi šwadže, kotraž bē š tcho naštaka, šo bē wŋžada dawť wupŋšaka na mandželštwu ewangelštwu mandželštwu a tutōn bē diššident, t. r. bē š zŋrkwi wuštupŋť.

W Danškej je hišcže šchulške dohladowaštwŋ zŋrkwinške. Šjednocženštwŋ wučerjow na ludowŋch šchulach je namjet šapodať, šo by dohladowaštwŋ na šchulške wšchmošcže pšhešchlo. Parlament budže wo tym w našymje jednacž.

W Franzowškej bē mēšto Aniche mēštnŋ wojowanja mjes kommuništamŋ a katoliškamŋ. Mēšchczanošta je kommunišť. Wōn šakaja ša ŋwjedžen Marje do njebež špicže katoliški prŋžekšion, a kommuništojo hrožachu š napšheczimŋymi demonštracijemi. Šacžrunje bē ŋŋlna polizajška pomoz pšchŋkwatať, nadpadowachu kommuništojo tola katoliškow. Polizija je nēkotre wŋŋobŋ šakaja.

Ruška wšchmošcž boji ŋo nabožinŋ. Wona je pšchŋkajať, šnicžicž nabožne knihi. Maja ŋo šebrazč š zŋrkwinŋ kať š luda; dozŋla maja ŋo wšch zŋrkwinške knihi wōtštronicž. Wšcho ma ŋo papjernŋkam pšchepodacž, kotrež je rostokŋ a druhu papjeru š tcho wudželaju. Šhtōž knihi njewuda, ŋo pšheczimworevolutionarneho šmŋšlenja dla wŋŋkorzi a poťhlošta. — To nať dopomina na štawišny romštwu inťwižizije a na wobrazŋ š tamneho cžaka, w kotrymž dŋrŋjadu ewangelšny řhowacž bibliju, Bože řłowo pšched pařorami romškich šakariow a šojerjow. Biblija je tehdy wōštaka mjes ewangelškim ludom a je jemu wōštaka kniha wšchch knihow a pucžnik, jenicžli pucžnik žiwjenja, hacžrunje ŋu romšny tehdy wšchch mōžne lešcže a cžwile naľŋowali a mjecz a wŋheť a martraški grat njelutowali. Tež bolšchewiške wojowanje pšheczimŋo nabožinje a nabožnym piřmam budže podarmo, njech to špŋtaja tať abŋ hinať.

Amerikanške Šjednocžene štatŋ maja 212 wšchelafich zŋrkwinškich šjednocženštwow. Do tutnyh ŋlušcha 44 380 000 dorŋčženŋch ŋobuštawow. Do njedželšteje šchule řhodzi jich 21 600 000 wobdželnŋkow, to je jenož 1 700 000 džeczi mje nje hacž ličžba wšchch šchulerjow a šchulerkow na šjawnyh šchulach. To je pšchi wšchch hinašchich powēšczach wo Šjednocženŋch Štatach pšheřwēdcžazy dopoľas ša to, šo je wobndlerštwŋ Ameriki zŋrkwinške, a to, hacžrunje drje w žanym druřim kraju tajke honjenje ša dobnŋťkom a šařkužbu kať tam. Najřŋlniřcha po ličžbje je zŋrkej Methodiřtow; wona ma 3 700 000 dorŋčženŋch ŋobuštawow. Nēšhto mjeŋiřcha je zŋrkej južnyh baptiřtiřkich šjednocženštwow š 3 300 000.

Wšchelafe š blŋřta a řalŋfa.

Na univeršitach Nēmštwu študowašche w lētnym šemeštru 1930 šašo nahladna ličžba bořŋŋŋowow abŋ theologow ewangelštwu wěrwuśnacža. Tŋbingen mēješche jich 705, mjes nimi 32 žōnřkich, Barlin 646, mjes nimi 33 žōnřkich, Marburg 426, 28, Halle 413, 5, Erlangen 391, 8, Greifswald 301, 11, Bonn 353; 27; Gŋttingen 349; 13, Lipř 313, 13, Königsberg 309, 19, Heidelberg 249, 13; Mŋnřter 232; 14; Wroćřław 218, 8, Rořtoť 187, 21, Žena 154, 7; Gieřen 150; 2; Kiel 117, 7.

Žŋjowŋ džakŋy řwjedžen tu je. Mŋ tu w našchich krajinach mamŋ wšchu pšchicžinu, tutōn řwjedžen řwjecžicž jako džakŋy řwjedžen. Řelko řrudžazyh powēšczow cžitamŋ tola nētkle pšhezo šašo wo tym, šo njewjedra, řliwři, wiřhorn, řuchota a druře ničža žnē a řłodŋ a wšchu řrózu řwěrneho džeka. Šacžrunjež řmŋ tež mŋ hdyř a hdyř tšchepotali pšched wiřhorami a njewjedrami a ŋo štrachowali, jako řuchota řažēšche řłodŋ, řmŋ tola mēli bořate žnē a řmŋ je tež dobre domoj řhowali. A to nať pomina, řo džakowacž tomu, kiž wiřhor, wētrŋ wodži a wšchitke mŋrcžele, a to niž se řłowom a řerluřchom jenož, nē, tež se škutkom, š darom, š woporom — a pšchede wšchch š wutrobu, kotraž ŋo jemu žŋle dowēřja. To budže prawŋ žŋjowŋ džakŋy řwjedžen, a czi, kiž jōn tať řwjecža, prawŋ džakŋi řŋjenžarjo.